

گڏاڻا ٺاهڻ ۽ گڏرائي ڪرڻي ديسرامپي . نووسيني: زاهير ع ٻي ڀڻج

سڙتا با بزانيں گڏرائي ڪاڻي ديسرامپ چي؟ لکڻ ڪو سڙيه ڇڏا؟ و
چن گڏشي ڪرڻ.

ديسرامپ ڪي ديسرامپي سيشي پڌڻ گوتڙت، وات چريني گڏرائي ٻي
ڪڏا، ڪڏشوازي ڪي هڻراوڻي هڻي، شوازي گڏرائي ڪڏ سڙتا
هڻراوڻي ناو خشي و ٻيٽ وبالڙ و ئي ئي خودا پڙستي بوو ٻي
ديني سيڙس، خوداي ٻيٽ و فڻ ڪي پاشان وڪ خوداي شراب سڙيريان
ڪرڻ. ڪي لڳروپڪ خڪ پڪهاتوو ڪي هڻراوڻي ٻي لاوانڻي و
پارانڻي لڳ شوي گڏرائي ڊچرن، ڪي سڙماڪرڻ شانبڻي شاني
خونڊنڻي هڻراوڻي ئي ئي ٻي شڪي گڏورڻي شاني ٻي ناني
پڪڏهڻت. ديسرامپ ڪي لڳ رڳي پارانڻي ٻي ديسي سيڙس (باخيڙس)
ڪي پڪڙ ڪي لڳ خواوڻي ڪاڻي پڻان، ٻي پڪڙ ڪي لڳ چوار چري شاني
ٻي ناني دائڻ نڙت. ديسرامپ سڙتا لڳ موسيڪ، دانس و هڻبيست
پڪهاتوو، ديسرامپ، سڙماي ڪي هڻوڙي ڪي لڳوڊا پڻجا
سڙماڪر سڙمايان ڊڪرڻ لڳ شوي ڪي بازڻي، ڍڍا، لڳ هڻمان ڪاڌا
ٽاڪڙنڪ (سوليست) ڪي رڳي ديسي سيڙس ٻي رامڊر ٻي ڪڙس ڪي
ڊيڻي ٻي ٽنهي گڏرائي ٻي رامڊريان ڊڻي، ٻي گوڙي دابو
نڙي ڪاڻ ٻي پڪڙ م چار دابو نڙي ديسرامپ لڳ ئي شاني
هڻلبڻستفان و موسيڪزاني شاري (ڪڙنيٽ) وڻ ڊاڪوٽ پاشان هڻموو
ٻي ناني گرتو، هاوشان لڳوڳ پڙستي ديسي سيڙسدا. لڳساڻي 600 پڻش
ميلادو پڙستي ديسي سيڙس بو ٻي با ٻي تي پڻش ڪي هڻلبڻستفان ڪاڻ.
ديني سيڙس ڪوڻي (زيڙس) ڪي گڏورڻي خوانڊ ڪاڻي (ئليمپيڙس)، ئو
خواوڻي ڪي لڳ جڙي گاي ڪي شدا ٻي ڊڙو ڪي وڻت. لڳم
ٻيٽوالڊا ٻي ناني ڪاڻ گاي ڪي شيان ٻي ٻي وڻو، پاشان نزاو
دوعايان ڊڪرڻ و، خواوڻي نديان لڳ گارڻ شڪا ڊيڻي، دواتر هڻموو
ٽاماد ٻوڻ تاويان ٻي گارڻ ش ڊي هڻناو هڻري زيندو ٻي ڊي انخوارد.
ٻي مجڙو ٻي ٻي چوني ئو وان خواوڻي ڊي بوو ٻي ٻي شڪ لڳخيان، هڻر
لڳ گڏرائي ڪي ڪاڻي ديسرامپو، تراڙي ڪي ميدي سڙيه ڏا.
لڳم جڙي نزاو پارانڻي ٻي ئم شوازي شاني ٻي سڙي هڻدا و
ئنداماني ڪڙس ڪي ٻي رڳي ڪوڻي بزنيان ڊي شوي و (tragos) لڳو
تراڙي ڊي دروست بوو، لڳو شوازي ٻي وڻ سم و نڙي ٽي ملمان ٻي

نـوان سیستـم و نـبووندا هـبوو. ووشـی تراجیدیا (tragoedia) بـ مانای گـرانی بزنی دـ چونکـ ئاژـ و نـی خواندی هـبوو. کـمـناس هـمان رـی دـرونزانـکی هـیـ لـ کـمـگادا ئـ و یتریان بوارـ تاکـکانـی کـمـگادا و ئـویان لـ بوارـی کـمـگادا، شانـش دـوری دـرونزان دـبینـت، لـکـلـراوانـی بواـ ناسـکان دـنـ شانـکـی بواـ دـوری هـردوکیان دـبینـت. هـم وکـ دـرونزانـک و هـم وکـ کـمـناسـی.

هـموو کارتنـکردنانـ لـ ئاین و نـریدا هـبوو کـ ئستا زـرورـتنـکی گـوری شانـیـ

شانـ رـگـکی کـنی مـژویی لـ بـنـ و جـژن و رـورـسمـ ئاینـکان و گـرانـیـ بـکـمـکانـدا هـیـ، بـام ئـوا چینی ئـریستـکراتیـکان بوون ئـم گـمـکانـیان والـکرد بـشـوـیک کـ بوو بـ پارـزگارـیکردن لـ چوارچـوی یاساو رـساکانـی سنورـکانـی دـسـاتی خـیان، بـشـوـیک کـ هـرـمی کـمـگا وکـ خـی بهـنـو.

هـرئـریستـکراتـکانـیش بوون ئـو دیوارـیـن لـ نـوان بـشداران هـچنی و تـگـیشتنـکی تریان دا بـ بـشدارـیکردن لـ و گـمـیـدا، بـناوی ئـکتـرو بینـر، لـبری بـشدارـیکـی خـسکانـ لـ و کـرنـفالـدا. خـ ئامادـکردن بـ کاری نواندن و نووسین کـریـگرافی و مـشق و دیکـر هـد هـموو ئـمانـ لـ لاین بـرـوـبـرـکی ئـریستـکراتیـو یان شاعیرـکـو جـی گـرتـو. لـم خاـوـا جیاکاری کـوتـ نـوان بـشداران، دابـش بوون بـسـر دوو بـرـدا ئـکتـر و بینـر. ئـکتـرـکی ئـکتیف و بینـرـکی پاسیف. باسکردن لـم خاـ رـگوـیشـی شانـی چـوساوـکانـ.

هـیکـل و بندـمای شانـی کلاسیکی لـسـر بناخـی نوـنـرایـتی کردن بنیادنراو. بینـران رـکی پاسیفیان دـدرـت و نوـنـرایـتی کردن و دـسلـات دـنـ ئـکتـرـکان، لـدـورانـی خـیدا لـبری خـیان نوـنـرایـتیان دـکـرت، ئـوـش لـ بندـچـدا یکـ جـر پـیامـ ئـویش پـیامـکی مـنـلـگـ کـ ناتوانـت دیالـگ بخوـقـنـت. بواـ رـخنـی لـشانـی کلاسیکی و بـرجوازی ئـوـبوو کـ هـمان دـوری میدیا و رـژنامـو تـلـفیزیـن دـبینـیت بـ پاسیف کردنی کـمـگا.

ئـو لـ کـتبـکـیدا (شانـی چـوساوـکان) زیاتر قوـ دـبـتـو لـ تیـریـکـیدا و دـگاتـ ئـو قـناعـتی کـ دـتـ: (شانـی سیاسـت) پاشان بـمان رووندـکاتـو و پـمان دـت کـ چـن و بـ چ شـوـیکـ شانـی سیاسـت، بواـ لـ چاپـی یـکـمی کـتبـکـیدا سـرچاوـو سـرـتاکانـی درووستبوونی شانـمان بـ ووندـکاتـو دـت: شانـ لـ سـرـتادا سـربـست بوو، گـرانـیـکانـی دیسرامپ بوو هـموو خـک

بشداري ته ادا كړدوو، پاشان ئرسیته كراته كان چنډ جار ك
گه انكاريان ته ادا كړد. له گه رانيه كاني ديسرامپدا خه ك ئازادان
گه رانيان د ووت، چينه ك و دابه شكرايه ك نه بوو به نه وي ئه كته رو
بينه ر. هه موو په كه و سرود كانيان د وته و په كه و د خه ش د بوون،
به به م ئه رسته كراته كان هاتن و خه لكه كانيان دابه شيان كړد به سه ر دوو
به ردا، هه نده كيان بچنه سه ر ته خته ي شان و ر به بين و په يان
بووتره ت ئه كته رو، ئه واني تریش و په يان بووتره ت ته ماشا كه ر. له ر و
بوا به و دابه شكردنه د به ت كه شان و و ئازاديان دابه شكرد به سه ر
دوو به شدا په كه كيان ئه كتيغ و ئه ويتریان پاسيف، پاشان زياتر و
زياتر دابه ش د به بن. بوا شيكاري به د كات. با بزانيان بوا چن باس
له م دابه شكردنه د كات.

دابه ش بوون ته نها له ناو خه كه كه كدا نه بوو به كو جار كي تر له ناو
ئه كته راكميشدا دابه ش بوون كي تر دروست بوو.
گه انكاريه كانيش به مشه و په بوو.

په كه م گه رانكاري: په كه مجار ئه رسته كراته كان مره ف كانيان
دابه شكرد، هه نده كيان له سه ر شان كه كردار بنو و به بين،
به ش كه ي تریشيان ته ماشا كه ربه ت و به بيني نمايش كه به بن. دواي
ئه م دابه ش بوون بوا ناوي د نه ت و رگره كي پاسيف و ئه كته ركه
چالاک، ئه م ش دابه ش بوون كه بوو كه مره ف كانيان جيا كړد ووه.

له گه انكاري دوو مده: له خودي شان ي گري كيدا بوو، (پا به وان و
ره ش خه كه) له نمايشه كاندا. واته كه سي سه ركه و پا به وان له
نمايشه كاندا ئه رسته كراته كان بوون و ره ش خه كه كه ش كه رس بوون. كه رس
هه ما بوو به ره ش خه كه و پا به وانيش به ئه رسته كراته كان.

سه يه م گه انكاري له پا به وان كاندا روويدا. كه هه موو د به بين و
هه سته كان به ش و په كه ي با به تي ئه بجه كتيغي گه ي به گوزارشتي هه ست و
سه زي زاتيان ي سوبجه كتيغي كار كته راکان، چونكه له په شودا له
گه رانيه كاني ديسرامپدا به ش و په كه ي با به تي گشتي هه مووان
گوزارشتيان له هه ست و سه زه كان د كړد، به لام پاشان ئه كته ر داما درا
له هه موو هه ست و سه زه كه خي و ئه و له و دايه ته نها نو نه رايه تي
هه سته كاني چيني د سه ماته دار د كات، كه قه م م وون له واقعدا، به
واتاي سيف ته كاني و كه غير و د پيسي له با به ته و بوو به ش وازكه
د به بيني خود و تاكه كه س له بنه ماي ئه و هه ست و د به بينان، واته
كه سه كه گوزارشت له درد نكي و د پيسي بكات. سوبجه كتي ئه كته ر د به تي
قه كه ري هه سته كاني چيني د سه ماته دار، به ش و په كه ي كي و نتر به بين ئه و
پا به وان ي له نمايشه كدا د دنگ و غه مباره، ئه و ئه كته ركه ني كه
غه مباره به كو ئه و پياواني د سه ماته تن غه مبارن چونكه ئه و

نوښه را په تې ځای ناکات وکې ئېکتېر.

په دیدی بوا په ئو په رجوازیه کان بوون کې پاښه وانځه کانین دا په شکره، شان په لم گه رانکار په دا بوو په قسه کېری چینی با په دېست و په هاګانی خاوه د سېسات، خه کیش له نه په ی خه یدا دېست په با په تکی پاسیف و هېچ په رجدان په و په کی ناپهت، و له و حاه ته دا ته نها و رگر. په په چونی ئه گسته بوا په پوېسته ئو دیواران ته کبشکه نرته و ئو په ربېستان په لا بېرته کې د سېساتداری چینه با په کان دروستیان کردوو، په ئو په ی جار په کی تر شان په بگر ته و په سر ئو په و نه سلی خه ی. ئو خا په سر ته ی و ئو شو په نه ی کې شان په سر ته چن بوو و چن ه موو خه ک خه ی په خاوه نداتر ته شان په د زانی و په شداری ته دا کردوو. ئه مېش له چن د و و ته کی لاتین ئه مریکا روویدا، له و دا تا راد په یکه شان په د گه ته و په سر فېرمه بنچینه په نه کې.

بوا په مان رووند په کات و و دا واد په کات له س هه نګا ودا گه انکاری له شان دا په گه ران په و په فېرمه په نه کې رووېدات، دیوار په کانی نه وان ئه کتېر و بینر بروخه نرته. لم گه رانکار په دا د خوازته کې که مېگا په شداری بکات و په ی خه ببینهت. له گه یشیدا دیواری نه وان پاښه وانی نمایش و کرس و که په س په ره ه مه نانی په پوېسته بروخه نرته. وات په شان په ئامراز که ئو ئامراز په دېست له لاین خه که و په کار به نرته. په چن ته گه یشتن په م س هه نګاو ه ردوو میت په دی کار کردنی تپه ری شان په چا و سا و کان باسی و و خاندنی ئو و په دیوار د کات.